

L'Estat espanyol podria aportar a Europa un terç dels nous pobres el 2025

De no corregir-se les mesures d'austeritat, l'Estat espanyol podria tenir 20 milions de pobres el 2025, el que representaria el 42% de la població total

A Catalunya, entre 2006 i 2011, hi va haver quasi 500.000 persones més en risc de pobresa. El 2025 el 34,5% dels catalans podrien estar en aquesta situació

25 milions d'uropeus més es veuran sumits en la pobresa el 2025 si no s'abandonen les mesures d'austeritat, vuit dels quals seran de l'Estat espanyol, el que suposa que el nostre país aportaria un de cada tres dels nous pobres d'Europa en aquesta data. Malgrat la cruesa d'aquestes dades, **actualment a l'Estat espanyol hi ha més de 12 milions de ciutadans vivint sota el llindar de la pobresa** (un de cada quatre, el 27% de la població) i la xifra d'uropeus en risc d'exclusió social supera els 121 milions de persones. L'Estat espanyol té, a més a més, el dubtós honor de ser el quart més desigual d'Europa, per davant de Grècia (i només per darrere de Letònia, Bulgària i Portugal). Son dades del nou informe d'Intermón Oxfam "La trampa de l'austeritat" que fa un anàlisi de la situació de l'Europa els 27 i, en concret, de 12 països d'Europa, inclòs l'Estat espanyol. Després de dècades de denunciar la desprotecció de les poblacions pobres d'Amèrica Llatina, Àfrica i Asia en front de les polítiques d'austeritat i ajustament estructural trobem una situació idèntica a casa nostra.

A Catalunya, el 2011 hi havia 1,6 milions de ciutadans en risc de pobresa (un 21,9% de la població catalana). Això vol dir 424.000 persones més respecte el 2006, quan el percentatge era del 17,2% (1,2 milions de ciutadans), segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya recollides per la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya. Segons dades també recollides per la Taula, el nivell de desigualtat social també ha augmentat. El 2010, el 20% dels catalans eren 6 vegades més rics que el 20% dels catalans més pobres (mentre que el 2004 ho eren prop del 4,5). Fins al 2008, Catalunya tenia un nivell de desigualtat social equiparable a la mitjana europea i prop d'un punt per sota de les desigualtats a l'Estat espanyol.

"Sembla evident que **les successives reduccions i revisions del pressupost dutes a terme pels governs català i espanyol aquests darrers anys per complir els objectius de dèficit han agreujat els efectes de la crisi** i ens han dut més pobresa, més desigualtats socials... alhora ha agreujat la situació d'aquesta nova classes social que anomenem 'precaris'. Per això diem que ja **no podem acceptar més retallades**. Seria un camí que ens portaria a la descohesió social del país", segons Àngels Guiteras, presidenta de la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya.

"El panorama sembla catastrofista, però no ho és si es reacciona a temps. **Hi ha solucions per evitar aquest pronòstic, però passen per abandonar les polítiques d'austeritat que s'han implantat a Europa i a tot l'Estat espanyol, que no contribueixen al creixement (tal com es preconitza) sinó que generen grans dosis de desigualtat i empobreixen els i les ciutadanes**", afirma Francesc Mateu, director d'Intermón Oxfam a Catalunya.

Segons les dades que dona l'informe d'Intermón Oxfam, **si es manté la tendència actual, el 2025 l'Estat espanyol podria tenir 20 milions de pobres, el que representaria el 42% de la població. Seguint la mateixa projecció, Catalunya tindria 2,6 milions de pobres, o sigui, el 34,5% del total de catalans i catalanes.** "Si bé el creixement de la pobresa és un indicador clar de que la medicina no només no està funcionant sinó que més aviat està matant al pacient, l'augment dels nivells de desigualtat a l'Estat espanyol, a Catalunya i a la resta d'Europa retardaran durant dècades la recuperació dels nivells de vida anteriors a la crisi. **Estem assistint a un canvi de model de societat en la qual la diferència entre rics i pobres podria assolir nivells similars als de Sudan del Sud o Paraguai**", afirma Mateu. De continuar les mesures d'austeritat, el 2025 el 20% més ric de la població de l'Estat espanyol podria ingressar 18 vegades més que el 20% més pobre i xifres similars s'aconseguirien en el conjunt de la Unió Europea. "De fet estem veient com des del començament de la crisi, les persones més riques han augmentat la seva participació en la renda nacional, mentre la participació de les persones més pobres ha disminuït. **Perpetuar alts nivells de desigualtat incrementarà la pobresa i generarà societats duals, injustes i més violentes**", afirma Teresa Cavero, responsable d'investigacions d'Intermón Oxfam.

Davant del mirall

La percepció de la crisi que tenen els ciutadans de l'Estat espanyol va en sintonia amb el que reflecteixen les dades i estadístiques: més empobriment, increment de la desigualtat, repartiment desigual de les conseqüències de la crisi.

Ja a principis del 2013, el 96% de la població (segons dades de Metroscopia) opinava que l'impacte de la crisi s'està repartint de manera desigual, afectant més a les persones de classe mitjana o amb pocs recursos. **Una recent enquesta de Metroscopia per a Intermón Oxfam revela que un 76% de la població considera que amb les actuals mesures les desigualtats i la pobresa s'incrementaran o es mantindran en els nivells actuals.**

"**Per a tres de cada quatre ciutadans, les desigualtats que existeixen al nostre país són resultat de factors estructurals, corregits de manera insuficient o deficient**, més que resultat del diferent grau de competència, esforç, motivació i mèrit de les persones. I aquesta mateixa proporció estima que amb les mesures fins ara adoptades per afrontar la crisi només s'aconseguirà augmentar (o, a tot estirar, mantenir) les desigualtats i situacions de pobresa ara existents", afirma Violeta Assiego, analista de Metroscopia.

Una altra dada rellevant que revela l'enquesta és **què estarien disposats a fer els ciutadans per evitar que s'incrementi la desigualtat entre rics i pobres: ajudar com a voluntari en les causes que ho requereixin (89%); rebutjar treballs que fomentin l'economia en negre (69%); fer donacions a organitzacions socials (61%) i tan sols un 35% estaria disposat a pagar més impostos.** "La dada és significativa i mostra la desconfiança de la ciutadania cap a la classe política pel tractament que s'està fent de la crisi, on grans quantitats de diners s'han destinat a reflotar el sector financer (principal causant de la crisi) i un de cada tres euros del pressupost de 2013 es destina al pagament del deute, principalment generat per aquest rescat", afirma Mateu.

Hi ha alternatives

Hi ha alternatives a les actuals polítiques d'austeritat que permetrien un creixement més just i equitatiu. Per això **Intermón Oxfam proposa que el problema del deute públic europeu s'ha de resoldre mitjançant un procés d'arbitratge transparent que inclogui reestructuració o cancel·lació del deute, i que s'abordi definitivament la regulació del sistema financer.** Entre les mesures proposades figuren:

- Prioritzar programes d'estímul econòmic que fomentin inversions i reactivin la despesa, que se centrin en la creació d'ocupació i que protegeixin els pressupost d'ajuda al desenvolupament
- Invertir en serveis públics, garantint l'educació universal i de qualitat per a tots i protegir l'atenció sanitària
- Enfortir la democràcia institucional fomentant una major participació de tots els actors en els processos democràtics, garantint més transparència i rendició de comptes
- Desenvolupar sistemes fiscals justos, que incloguin impostos a l'acumulació de riquesa i una Taxa sobre les Transaccions Financeres. Millorar la transparència i l'intercanvi d'informació financera per fer front a l'evasió i efusió fiscal i desenvolupar noves lleis internacionals sobre fiscalitat que incloguin els paradisos fiscals.

Més informació:

- Informe "La trampa de la austeridad", estudis de cas de 12 països europeus i estudi de cas de Catalunya elaborat per la Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya <http://www.intermonoxfam.org/ca/documentos/12/09/13/trampa-de-l-austeritat>
- Vídeo

Contacte per Mitjans de Comunicació:

Intermón Oxfam–Gabinet de Premsa

Laura Hurtado 93 214 75 92 / 670 621 481 lhurtado@intermonoxfam.org

Taula d'entitats del Tercer Sector-Comunicació

Rai Barba 93.310.57.07 / 678.524.650 comunicacio@tercersector.cat

Dades rellevants: Catalunya:

- Abans de la crisi, el 20% dels més rics guanyava 4,5 vegades el que guanyava el 20% més pobre. El 2010, guanyava 6 més.
- El 2025, el 20% més ric podria guanyar 14,4 vegades el que guanyaria el 20% més pobre
- En un any (entre març de 2012 i març de 2013), hi havia 26.500 famílies més a Catalunya amb tots els seus membres a l'atur.
- Catalunya va ser el territori de l'Estat on hi va haver més desnonaments el 2012. Del total de 101.034, 25.422 es fan realitzar a Catalunya, molt per sobre de Madrid (14.549), Andalusia (13.638) o el País Valencià (13.199).
- A partir de 2012, el pressupost del Govern català va retallar alguns programes socials adreçats als col·lectius més vulnerables com la Renda Mínima d'Inserció, els ajuts per al pagament de l'loguer o les beques de menjador escolar. Les revisions del pressupost el 2012 i 2013 han erosionat encara més la despesa social catalana, en gran part conseqüència de les disminucions de les transferències del Govern central en capítols socials com polítiques actives d'ocupació, fons per a la integració de la immigració, llei d'autonomia personal i atenció a la dependència...

Estat espanyol:

- Deute públic el juny de 2013: 88,2% PIB (al final de 2012 era 84% PIB)
- 1 de cada 3 euros previstos el 2013 en el pressupost públic es destina a pagar els interessos del deute

- Abans de la crisi, el 20% dels més rics guanyava 5,3 vegades el que guanyava el 20% més pobre. El 2011, guanyaven 6,8 més.
- El 2025, el 20% més ric podria guanyar 18 vegades el que el 20% més pobre
- Els ciutadans aporten el 87% dels ingressos de l'Estat (amb l'IVA i l'IRPF), mentre que les empreses aporten el 9,7% i les multinacionals el 1,7%
- Els ciutadans paguen una mitjana d'un 21% en impostos (en front del 10% que paguen les empreses internacionalitzades –que hauria de ser del 30% si no tinguessin exempcions- i l'1% de les SICAV).
- El 85% de les empreses de l'Ibex35 tenen presència en paradisos fiscals
- El frau a l'Estat espanyol és de 88.000 milions d'euros. La meitat (44.000 milions d'euros) correspon a grans companyies i fortunes.
- La FTT podria recaptar 5.000 euros anuals a Espanya

Europa:

- El 2011, el 10% més ric es va emportar el 24% dels ingressos de la UE, mentre que el 10% més pobre va accedir al 3%
- El 2025 les persones més riques podrien ingressar 18 vegades més que les persones més pobres
- El 2011, a la UE hi havia 121 milions de pobres o en risc d'exclusió social (24% de la població europea) Eurostat

Percepció de la ciutadania:

- El 76% dels espanyols pensa que amb les mesures que s'han adoptat per la crisi econòmica els ciutadans seran més pobres i empitjorarà la seva qualitat de vida. (Metroscopia, juliol de 2013 per Intermón Oxfam)
- El 81% dels espanyols pensa que quan acabi la crisi i l'economia torni a créixer, la societat espanyola serà més pobre que abans. I el 83% pensa que la societat serà més desigual. (Desembre de 2012, Metroscopia)
- El 96% dels espanyols pensa que si no es prenen aviat mesures eficaces, el nostre país corre el risc d'acabar dividint cada vegada més rics i pobres. (Gener de 2013, Metroscopia)